

Procés participatiu del nou Reglament de Participació Ciutadana: Presentació als òrgans de participació de districte Acta

Barcelona, 18 d'octubre de 2021 a les 17:00 hores

[Sessió online](#)

Assistents:

Assistents per part de l'Ajuntament de Barcelona

Marc Serra, Regidor de Drets de Ciutadania i Participació

Júlia Trias, Cap de Gabinet de la Regidoria de Drets de Ciutadania i Participació

Manel Punsoda, Director Democràcia Activa

Desenvolupament de la reunió:

El Regidor Marc Serra inicia la sessió explicant que amb la declaració de nul·litat del Reglament de Participació Ciutadana (RPC) aprovat l'octubre de 2017, ha entrat en vigència l'antic reglament on no estaven previstes les iniciatives ni les consultes ciutadanes. Per aquest motiu, s'està treballant a adaptar aquest RPC de 2017 a la situació que els diferents tribunals han considerat.

Avui us portem un text que en un 90-95% és idèntic al que vam aprovar al 2017. Totes aquestes qüestions venen que els tribunals han considerat que l'ajuntament de Barcelona, malgrat que tenim una carta municipal i un règim especial no tenim potestat per regular algunes qüestions, com pot ser el nombre de signatures necessàries per fer una consulta.

Es passa a presentar un resum dels principals canvis.

Com antecedents, el RPC de 2017 recollia la tradició participativa de la ciutat i incloïa aportacions tant del teixit associatiu com dels grups polítics. Aquest reglament, declarat nul amb la no acceptació del recurs presentat per l'Ajuntament de Barcelona, fa que torni a ser vàlid el reglament de 2002, amb el que no s'hi contemplaven ni consultes ni iniciatives ciutadanes.

Es tracta de tornar al reglament de 2017, però incorporant totes les esmenes que els jutges han fet al reglament.

Les propostes que s'explicaran, algunes de les quals vénen de l'equip de Democràcia Activa, dels Serveis Jurídics, de les Secretaries jurídiques dels districtes, de la direcció d'Innovació Democràtica (sobretot el que té a veure amb la participació telemàtica, que fins ara no estava prevista) i finalment dels grups municipals. En aquest text falta encara les propostes de la ciutadania, motiu pel qual es du a terme aquest procés participatiu.

Es comparteix la presentació on s'explica, de manera resumida, els principals canvis proposats i que es pot consultar en el següent enllaç: <https://www.decidim.barcelona/processes/ReglamentParticipacio>

Capítol 2: La iniciativa ciutadana

Al reglament de 2017 es fixava que l'edat mínima de participació eren els 16 anys, però com a novetat, es preveu que segons el tipus d'iniciatives, en casos justificats es pugui avançar.

El canvi, que es pot considerar més important, i que és causat per la sentència del Tribunal Suprem, és que si amb el reglament de 2017 es podia fer una consulta ciutadana a partir de 15.000 signatures, ara el nombre mínim de signatures haurà de ser de 88.709. Aquest canvi ve donat perquè el Tribunal Suprem no reconeix la capacitat de l'Ajuntament per decidir el nombre de signatures mínim, per la qual cosa ens hem de basar en la Llei de Consultes no referendàries del Parlament de Catalunya. Si es volgués reduir aquest nombre, només podria fer-se sol·licitant-se al Parlament. També està previst que la recollida de signatures es pugui fer de forma digital, fet que donarà més agilitat el procés de recollida de signatures. Es mostra una taula on es veu com es tradueix aquest nombre si la consulta es vol fer per districtes. Aquest canvi no afecta a totes les iniciatives ciutadanes, només a aquelles que estan regulades per llei, que són les que es fan per fer consultes. Altres tipus d'iniciatives, com per canviar una norma, fer un procés participatiu, convocar un òrgan participatiu, celebrar una audiència pública o introduir punts a l'ordre del dia, el nombre mínim de signatures necessàries segueix sent de 15.000.

Capítol 3. Els processos participatius

Aquest nou RPC explicarà què són els pressupostos participatius i indicarà que estan previstos. No es tancarà gaire el redactat, ja que l'experiència d'altres ciutats, ens diu que en funció de l'any aquests s'adaptaran per a donar resposta a les qüestions que preocupin a la ciutat, i per això no s'indicaran ni els imports ni detalls del procés.

Capítol 4. Els Òrgans de participació

S'ha precisat que la creació d'òrgans de participació serà per majoria simple. També s'ha inclòs la possibilitat que els òrgans de participació es puguin convocar de manera telemàtica, fet que ja s'ha donat per motius de la pandèmia i que ara es vol reconèixer al reglament. Respecte al funcionament dels Consells de Barri, tot i que les seves decisions es prenen majoritàriament per consens, en cas que hi hagi una votació, s'estableix que es comptabilitzaran els membres que estiguin presents en el moment de la votació, aspecte que fins ara no es definia.

Pel que fa a la composició del Consell de Ciutat, com a novetat s'ha proposat suprimir els Consells Ciutadans de Districte, i una de les seves implicacions és que s'ha de definir com s'hi representaran els districtes. Els últims anys s'ha vist que el Consell Ciutadà de Districte acaba tenint funcions molt informatives i que no tenia una dinàmica participativa clara. Es proposa que siguin les vicepresidències dels Consells de Barri les que decideixin qui representarà el districte al Consell de Ciutat mitjançant una votació.

Capítol 6. Les consultes ciutadanes

La modificació més important és la modificació del nombre de signatures mínim ja comentat. Per altra banda, l'aprovació de ple de l'acord per fer una consulta haurà de ser per una majoria absoluta quan vingui d'una iniciativa ciutadana.

Una altre qüestió menor, era el redactat anterior que resultava confús respecte a si es podien fer consultes que podien afectar a les contractacions que es tenia amb l'Ajuntament. Des de serveis jurídics, s'ha resolt dient que es podran fer consultes sobre qüestions que estiguin contractades amb l'Ajuntament, excepte quan pugui produir perjudicis de difícil i impossible reparació.

Per finalitzar la presentació, s'indica que com a disposició derogatòria, se suprimeix l'òrgan del Consell Ciutadà de Districte, aspecte ja comentat.

Precs i Preguntes

A continuació es passen a detallar les preguntes que van realitzar les persones assistents, seguides de la resposta que van obtenir per part del Regidor de Drets de Ciutadania i Participació Marc Serra i del director de Democràcia Activa i Descentralització Manel Punsoda.

El [redacted] explica que està d'acord que es preguntin certes coses a joves, però s'hauria de disposar en quins tipus de consulta es reduirà l'edat de participació, ja que algunes menors de 16 anys poden no tenir els coneixements o recursos per opinar sobre temàtiques en concret. La [redacted] veu que tot i que per una banda la participació s'ha fet més restrictiva amb l'increment de signatures, és una bona notícia que s'ampliï l'edat de participació, ja que els joves que hi participaran són els que hi estaran interessats i per tant poden tenir criteri. La Conxita està d'acord amb el comentari de la [redacted] i creu que fins i tot s'hauria de promocionar la participació entre aquestes franges d'edat. La [redacted] [redacted] mostra el seu acord en què la joventut ha de participar, i que el més important és ensenyar-los a com han de fer-ho perquè siguin el seu relleu.

Respecte a l'edat de participació, el Regidor indica que es queda amb la idea que la majoria estan d'acord en que s'ampliï, però que això ha d'estar ben regulat. En aquest apartat concret, en l'article 8.2 s'indica que si tanmateix la naturalesa o l'objecte del procés ho requereix o aconsella, es pot reduir l'edat de les persones participants en les consultes. Per tant, es tracta que puguin participar en temes que tinguin a veure amb la gent jove.

El [redacted] considera que encara que el reglament que es proposa és molt similar al de 2017, s'ha donat un termini curt per a proposar canvis. Creu que en general, falta valentia en el moment de fer consultes ciutadanes, i que s'estan limitant, a persones que estan en un òrgan de participació. Sobre el Consell Ciutadà de Districte, es pregunta que es passarà amb els barris que no tenen vicepresidència, i per tant, que segons el nou reglament no podrien tenir representació al Consell de Ciutat. També considera que s'hauria de definir millor el tipus de consultes ciutadanes que es poden fer.

El [redacted] fa constar que creu que les votacions en un Consell de Barri, haurien d'estar limitades a les persones que hi estiguin empadronades. Per exemple, en el procés de pressupostos participatius, hi ha hagut projectes que eren actuacions de ciutat, i que

per tant, hi va votar molta gent de fora del barri que alterava la votació. El Lluís Maté comenta que en els Consells de Barri, només es podia votar en determinades excepcions, i pregunta si ara s'ampliaran les votacions en aquest àmbit. En relació també amb els Consells de Barri, el [REDACTED] explica que els veïns només tenen dues finestres per a parlar i dir la seva, que són els Consells de Barri i les Audiències Públiques. S'hauria de valorar com fan tots els barris els seus consells i com es desenvolupen, per exemple, com regular que les presidències puguin anar canviant. Recalca que l'activitat telemàtica dificulta que la gent del barri es pugui expressar amb facilitat, i que per tant, hauríem d'anar retornant a la presencialitat.

El Regidor respon que sobre els Consells de Barri, creu que coincideixen en que fet que cal millorar el seu funcionament, ara bé, hem de ser conscients que aquestes millores no es poden aconseguir només modificant el reglament, sinó preparant millor els consells, millorant el funcionament de les comissions de seguiment, implicant a la ciutadania i posant més recursos. Mostra el compromís de la regidoria per a treballar conjuntament amb la ciutadania perquè aquests passin a ser òrgans de deliberació i no només informatius. Respecte a les votacions, només es preveuen en els Consells de Barri de forma excepcional, però en aquesta proposta de reglament s'especifica com s'han de comptabilitzar els vots, en cas que es faci.

[REDACTED] dubte sobre la possibilitat que aquest reglament pugui tornar a ser suspès, i mostra el seu acord en la derogació dels Consells Ciutadans de Districte. Pensa que en el tema de les consultes respecte a temes de serveis de tercers, tal com està redactat s'haurà de lluitar perquè els advocats no les bloquegin, i que potser s'hauria de tornar a la municipalització d'aquests serveis. Està d'acord amb practicitat de la via telemàtica, però la presencialitat no pot ser substituïda, ja que hi ha persones que no tenen els recursos o coneixements suficients.

Es respon que aquesta proposta té tota la seguretat jurídica, ja que s'ha adaptat a les sentències dels tribunals, i preveiem que així es puguin fer moltes més iniciatives ciutadanes. Es calcula que es podrà portar a aprovació inicial aquesta tarda, per intentar portar-lo a aprovació definitiva a la primavera. Per tant, al març-abril preveiem tenir un nou reglament de participació. Fins ara teníem un reglament que no era prou clar a l'hora de defensar que es podien fer consultes sobre matèries que l'Ajuntament té contractades. Ara hem volgut incloure-les en el reglament, però sempre que no es puguin generar danys i perjudicis d'impossible reparació. Aquest és un tema jurídic, i el servei jurídic indica que aquest redactat és el que ens dona més seguretat.

El [redacted] comenta que tot i que s'ha incrementat molt el nombre de signatures necessàries per a una consulta ciutadana, si aquesta es fa per districte el nombre és menor. Per tant, això obre una porta a fer consultes més petites a escala de districte, i si es fes a escala de barris, pregunta si es podria reduir més.

El [redacted] pregunta si el demos de participació en les iniciatives ciutadanes regulades per llei al Parlament de Catalunya és el padró municipal o el cens electoral. Aquesta diferència té una importància significativa, ja que considera que són les persones que viuen a Barcelona, amb independència de la seva situació administrativa, han de tenir la possibilitat de participar en les iniciatives ciutadanes. També pregunta quin acompanyament es pot fer des del teixit associatiu de cara a elevar la proposta al Parlament de Catalunya. Sobre el consell ciutadà, creu recordar que hi havia un tram sectorial i un altre territorial, és a dir, les entitats que treballen en cultura quina participació tenim si no és en via sectorial? També fa referència al fet que hi havia una incomptabilitat en formar part de l'administració local i formar part del Consell Ciutadà. En quan a la contractació pública, per la seva complexitat seria interessant preveure un seguiment de l'execució del contracte, i que potser el món associatiu podria traslladar la seva opinió a través d'aquests informes de seguiment.

El [redacted] de Mercat Nou, pregunta si s'ha pensat en els vicepresidents dels consells sectorials, que també tenen una funció específica.

En resposta a les preguntes sobre els consells sectorials de districte, el Regidor explica que seguiran funcionant igual. Si detecten quelcom que no funciona bé, s'haurà de treballar amb la implicació de tots. Es pot plantejar que els representants de districte del Consell de Ciutat, ho siguin d'un consell sectorial, i que entre les seves vicepresidències escullin qui representarà el districte al Consell de Ciutat.

En [redacted] de l'associació de veïns de Can Peguera, vol aportar una reflexió sobre el que entenem per participació. La participació només es pot donar de dalt a baix, és tasca de les entitats i governs de districte fer-la extensiva la resta de ciutadania perquè ho debatin i decideixin. El decidim.barcelona és una forma de participació, però el nombre de persones que hi participen encara és reduït i no el considera representatiu. Fa una crida a pensar com enfrontar-se a la judicialització que considera s'està fent de la forma de participació de veïns i veïnes.

El [REDACTED] explica que ha estat com a representant del districte de Sant Martí al Consell de Ciutat, pel que coneix bé el funcionament d'aquest, així com que va participar en l'elaboració dels RPC de 2015 i 2017. Considera que els Consells Ciutadans de Districte haurien de ser una rèplica del Consell de Ciutat, però no ho són per una falta d'interès municipal i per la manca d'un equip de tècnics que hi donin suport.

La [REDACTED] comenta que li resulta contraintuïtiu el fet d'eliminar els Consells Ciutadans de Districte, quan se suposava que anàvem cap a una descentralització, i que potser tindria més sentit potenciar-los i posar-hi més recursos. També troba que s'hauria de posar focus en la metodologia de participació dels consells sectorial, com en el fet de facilitar amb temps la documentació. Igualment creu que tots els serveis públics haurien de tenir associada una vigilància continua. Des del territori seria més fàcil detectar-ne els incompliments.

L' [REDACTED] pregunta per quan està prevista la modificació del reglament de funcionament dels districtes.

Respecte a les consultes sobre els Consells Ciutadans de Districte, estem d'acord en que no funcionen, potser en excepció del de Sant Martí. És cert que si hi posem més recursos, potser funcionarien, però els veïns i veïnes ja teniu altres reunions, Consells de Barri... així que no s'ha volgut donar més importància a un òrgan que fins ara no ha funcionat. No considera que s'estigui centralitzant la participació, sinó que s'està donant més poder als Consells de Barri. De moment, el treball s'està centrant a poder tenir un nou RPC

El Lluís Maté pregunta si es podran continuar celebrant els Consells de Barri, i es respon que sí, ja que estan previst perquè està en vigor el RPC de 2002, que es va modificar quan es van crear els Consells de Barri.

Es pregunta si es faran constar les aportacions del xat i es confirma que sí. Es proporciona el correu participacio@bcn.cat per si tenen alguna pregunta o consulta prèvia a fer una proposta. Es recorda que les propostes, comentaris o aportacions ciutadanes es poden fer a través del decidim.barcelona fins al dia 23 d'octubre, i que el dia 26 es respondran a través d'un document conunt, també a través del decidim.barcelona. Hi ha prevista una audiència pública on s'explicarà el procés participatiu, les propostes que s'han recollit les que s'han acceptat i les que no. El text inicialment definitiu es portarà a aprovació a la Comissió de Govern, prèvia a fer-lo arribar als grups polítics perquè hi puguin fer

al·legacions, per les quals tindran 3 setmanes. Després d'un termini d'exposició pública, podria estar aprovat a principis de març.

El [redacted] opina que no es pot limitar la participació només a la plataforma, i que s'ha de fomentar la participació de la ciutadania en general, tant per oportunitat com per canal. Si no tenim una participació representativa, és que no estem parlant per tothom. Es respon que el que s'està fent és recuperar un reglament que ja va tenir el seu procés participatiu, per la qual cosa ara s'ha fet de la manera més àgil possible, destacant-ne els nous elements.

El [redacted] pregunta si els textos dels xats s'inclouran a l'acta i s'indica que sí. També explica que considera que la participació ciutadana s'ha vist molt afectada durant els darrers mesos a causa de la pandèmia, i tot i que hi ha eines telemàtiques, la participació no ha estat prou facilitada. Es respon que s'està d'acord que un sistema de participació no ha de ser únic, sinó que s'ha de combinar ja que ambdós sistemes tenen les seves avantatges i inconvenients. També s'informa que els xats s'inclouran a l'acta. Es passen a detallar a continuació:

[redacted] Tenemos nuestros representantes en los distritos. Demasiada burocracia. Establecer protocolos de participación en Consells. El dinero lo gestiona el Gerente del Distrito. Implicar a las AAVV en el proyecto municipal.

Teresa Horta: El poder el dóna decidir sobre els diners. Els diners no són als barris, cal descentralització real als Districtes. I això ha d'anar lligat un consell ciutadà del districte. La majoria de temes de benestar no es poden decidir a nivell de consell de barri, sobrepasa el territori. S'hi ha de creure de veritat i no només voler cobrir l'expedient. Destinar tècnics i recursos a preparar uns consells de veritable qualitat democràtica. Invertir per promoure la democràcia real. Cal no confondre els fins amb els mitjans. Posar mitjans pel seguiment i traçabilitat dels acords a tots els nivells. La majoria d'acords cauen en l'oblit.

[redacted] L'eina decidim és feixuga i per barris petits, per exemple en pressupostos participatius, ens ha deixat de banda.

S'agraeix la participació i es tanca la sessió recordant que fins al dia 23 es poden presentar propostes i es convocarà una audiència pública.